

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Festis SS. mense Januario. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

Cap. III. De Festis Sanctorum Mense Januario.

DE Octavis SS. Stephani, Johann. & Innoc. diximus *scilicet* 6. cap. 6.

5 Telesphori, In Appendice Greg. restituitque Festum Clem. VIII. vel potius instituit Commemorationem.

11 Hygini in dicta Appendice Gregor. Simplex in Brev. 1550.

14 Hilarii, in Appendice Greg. Semid. à Pio V. qui & Officium addidit, erat enim Simplex 1550. Si Festum hoc transferatur, Versus erit: *Iustum deduxit &c.* quia cessat ratio mutationis in concursu aliorum duorum Confessorum. Ubi verò est primæ Classis, dividatur Octava Lect. in duas, in Hymn. *Iste Confessor*, mutatur tertius Versus, ut in Brev. quæ mutatio fit etiam in sequenti Festo, quia ambo obiere, extra hos dies: Hilarius; die 13. Paulus die 10. Januarii.

Felicis in Pincis. In Comite S. Hier. & in Sacram. Gregor. „ In Codice Gelasiano, „ & Calendariis Frontonis, atque Martene „ Simplex in Brev. MS. Officium à Paulino Nolano, ex Schulting. Ubi fit de eo Festum 9. Lectionum, dicitur 8. Responf. *Domine pravenisti*: quia non fuso sanguine mortuus est.

Si sequens Festum transferatur, non mutantur Antiphonæ, & Versus pro S. Mauro: sed dicuntur, ut in Communi. Ita in Breviario Urbano.

„ Officium proprium Sanctissimi Nominis JESU, quod die 14. Januarii aliàs in „ plerisque Christiani Orbis Provinciis, & „ Regnis, variisque particularibus Ecclesiis, „ & Ordinibus Regularibus recitabatur ex „ Indulto S. C. nunc ab omnibus Christi fidelibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, sub Ritu Duplici secundæ Classis „ Dominica II. post Epiphaniam recitari, & „ Missam respectivè celebrari debere, indulfit S. R. C. 29. Novembris 1721. annuente Innocentio XIII. die 29. Decem-

„ bris ejusdem anni. Vide ea, quæ de tali „ Officio dicta sunt in nostris Observationibus supra ad dictam Dominicam II. post „ Epiphaniam.

15 Pauli primi Eremitæ. In Appendice Greg. Simplex in Brev. 1550. Semiduplex à Pio V. cum Officio.

„ Nunc Duplex minus à S. R. C. die 11. „ Julii 1722. annuente Innocentio XIII. die 18. ejusdem mensis, & anni.

Mauri Abb. in Missali Vatic. vol. 474. apud Teuton. ex Radulph. *propof.* 17. Simplex in Brev. 1550. Lect. ejusdem Clem. VIII.

16 Marcelli. In Comite S. Hieron. in Sacram. S. Greg. „ In Codice Gelasiano, „ in Calendario Frontonis, „ Semid. à „ Greg. VII. ex Microl. 43. Officium à Greg. I. ibid. Microl.

17 Antonii Abbatis ante annum 1200. ex actis S. Euthimii, ut Baron, ait in Martyr. In Appendice Greg. reperitur Simplex. In MS. Brev. Semid. 1550. Dupl. à Pio V. qui addidit homiliam.

18 Cathedræ Petri Rom. S. Aug. duos habuit sermones. Beda meminit Baronius deducit ex Append. Greg. Restituit Paulus IV. 1550. à quo ritus Duplex: Officium autem desumptum est ab Antiochena Cathedra, quod est Gregorianum, ex Schulting. Addidit Clem. VIII. quod sit Dupl. majus, & Homiliam S. Hilarii.

Priscæ in Sac. Greg. „ Et Gellonenf, „ ac in Calendario Frontonis.

„ Antiquissimam esse in Ecclesia Festivitatem Cathedræ S. Petri, plura vetera monumenta demonstrant, quæ à viris doctissimis, Baronio, tam in Annalibus, quam in notis ad Martyrologium, Bollandi cum eodem 18. Januarii, & 22. Februarii, Johanne Baptista Solerio afferuntur. Diei „ autem 22. Februarii Romæ hæc Festivitas „ ad-

„ addicta fuit, ut aboleretur superstitio ci-
 „ bos afferendi ad sepulchra mortuorum,
 „ teste D. Augustino serm. 15. de Sanctis,
 „ seu alio Auctore, ut visum est PP. Mau-
 „ rinis, de qua re iterum infra sub die 22.
 „ Februarii. Hinc hujusmodi Festivitas ap-
 „ pellari solebat etiam Festum epularum,
 „ observante Hieronymo Macri in Hierole-
 „ xico. Ista tamen superstitio adhuc post in-
 „ stitutam hujusmodi Festivitatem apud
 „ Christianos diu perseveravit, ut eam pro-
 „ pterea Concilium Turonense secundum
 „ anno 570. celebratum Can. 22. reprob-
 „ verit, cujus verba dabimus infra ad di-
 „ ctam diem 22 Februarii. Unicum olim
 „ fuisse hujusmodi Festum in Ecclesia Ro-
 „ mana, opinabatur cum aliis doctis viris
 „ etiam Cajetanus Cenni in Dissertatione de
 „ Romana Cathedra, quam tom. 4. Ana-
 „ stasii Bibliothecarii inseruit pag. 150. &
 „ revera adhuc Seculo XII. Beletus se igno-
 „ rare fateatur, an Romano sit, vel Antio-
 „ chena, quam die 22. Februarii Romani
 „ celebrabant. Certum quidem est, in Hi-
 „ spanis, & Gallicanis Ecclesiis jam à Secu-
 „ lo IX. Cathedrae Romanae celebritatem
 „ ab Antiochena fuisse distinctam, illique
 „ hanc diem Januarii 18. assignatam fuisse,
 „ atque alteri diem 22. Februarii, quem
 „ morem fortasse etiam Romae imitati sunt
 „ aliqui, apud quos tamen desierit mos ille
 „ necesse est, cum Romanae Cathedrae Fe-
 „ stivitatem Paulus IV. anno 1558. in sua
 „ Bulla relata à Bollandò, Romae iterum
 „ observari præceperit, ad exemplum alia-
 „ rum Ecclesiarum, quae hujusmodi Cath-
 „ dram hac die sollemniter celebrabant.
 „ Sed quamquam Romanae Cathedrae Festum
 „ antiquis Ecclesiae temporibus Romae sub
 „ hoc titulo minimè observaretur, proba-
 „ bilis tamen videtur assertio nostri P. Jose-
 „ phi de Petio in suis eruditissimis Vindiciis
 „ Librorum Liturgicorum à Cardinali Tho-
 „ masio editorum cap. 2. §. 6. qui putat hu-
 „ jusmodi Festum olim Romae celebratum

„ ipso die Natalis S. Petri, cum in Sacra-
 „ mentario Gelasiano prima ex tribus Mis-
 „ sis, quae in Festo S. Petri dici solebant à
 „ Summo Pontifice, eadem omnino sit,
 „ quam nos hodie in Festivitate Romanae Ca-
 „ thedrae dicimus, & in qua ejusdem Apo-
 „ stolorum Principis suprema jurisdictio su-
 „ per universam Ecclesiam exprimitur. Re-
 „ jicienda pariter non est conjectura laudati
 „ Cennii, asserentis, quòd, cum origo Ro-
 „ manae Cathedrae repetenda sit ab Epocha
 „ instituti Romani Pontificatus, hincque do-
 „ cente eruditissimo Praefule Francisco Blan-
 „ chinio 25. Aprilis addictus fuerit, non in-
 „ verosimile sit hac die celebratam olim
 „ fuisse Romanae Cathedrae festivitatem; &
 „ propterea non rectè Ecclesiae Hispaniae, &
 „ Gallicanae Romanae Cathedrae initium IV.
 „ Calendas Februarii constituerint; Paulus
 „ autem IV. diem hanc mutare non debuit,
 „ ut una, eademque die Romanae Cathedrae
 „ Festivitas toto orbe celebraretur. Hanc
 „ Cennii conjecturam certam planè reddere
 „ videtur Sacramentarium à Josepho Blan-
 „ chinio vulgatum tom. 4. Anastasii Biblio-
 „ thecarii, in quo die 25. Aprilis exhibe-
 „ tur integra Missa D. Petri.

19 Martii, & Marthae &c. in Append. Gre-
 gor. „ In Codice Gellonenfi, & Corbe-
 „ jensi Rodradi legimus - - Natale Mariae,
 „ & Marthae - - in Rhemenfi - - Natale San-
 „ ctæ Mariae, & Marthae - - In pluribus verò
 „ Calendariis, & Martyrologiis legitur - -
 „ Hierosolymae Marthae, & Mariae sorores
 „ Lazari - - quod Menardi opinionem con-
 „ firmat, asserentis, hac die celebrari Fe-
 „ stum Marthae, & Mariae sororum Lazari,
 „ Codex Gelasianus ita habet - - Natale SS.
 „ Martyrum Sebastiani, Mariae, Marthae, Au-
 „ difax, & Abacuc - - „ Simplex in Brev.
 MS. & 1550. Canuti Martyris Semid. ad libi-
 tum de mandato Clement. X. cum Oratione
 propria, Lectiones secundi Nocturni die 13.
 Septembris 1670.

20 Fabiani, & Sebastiani S. August. *Serm.* 100. *de diversis*, agit de S. Sebast. uterque in Comite S. Hieron. & Sacram. Gregor. „ In Calendario Frontonis hac die duæ exhibentur Missæ, una de S. Sebastiano, altera de S. Fabiano, quod etiam faciunt Sacrament. Gellonenſe, & Codex pervetus Turonenſis. Codex verò Gelasianus unicam habet de S. Fabiano, quia de S. Sebastiano mentio fiebat in Missa communi SS. Sebastiano, Mariæ, Marthæ &c. „ Semid. 1550. Duplex à Pio V. addita Homilia. Officium est Gregorianum.

21 Agnetis. Ejus Festum celebrans Ambrosius incepit libros de Virgin. Habetur in Comite S. Hieron. in Sacrament. Gregorii. „ Habetur etiam in Codice Gelasiano cum hoc titulo -- S. Agnetis Virginis de passione -- in Calendario Frontonis -- Natale S. Agnæ de passione -- in Missali Gothico legitur -- Missa in Natali Agnes Virginis, & Martyris -- & in Codice Gellonenſi -- S. Agnæ Virginis. „ Semidupl. apud Duran. & in Brev. 1550. Duplex à Pio V. Officium à S. Ambr. ex Schult. Pius V. addidit Homiliam; Lectiones 2. Nocturni, quæ sunt S. Ambrosii, jussit legi Clem. VIII. Ob ejus autem fortitudinem egregiam tam in Matutino, quàm in 2. Vesperis, dicuntur Psalmi de Communi virorum Sanctorum: iidemque dicendi sunt in primis Vesp. in propria Ecclesia, sicuti dicuntur in Festo Sanctæ Agathæ. Mendum aliqui putant esse in textu Lectionis 4. editionis Vaticanæ, sub Clem. VIII. in iis verbis: *Natalis est S. Agnes*, quæ habentur in textu S. Ambr. at in casu genitivo, *Agnetis*: erat in usu apud Sanctos Patres, & apud Hieron. quoque: cujus verba in Martyrol. Rom. sunt, *Agnes vita laudata est*, utroque igitur modo potest legi, *Agnes*, & *Agnetis*.

22 Vincentii, & Anastasii. De primo August. habuit Sermones duos, adest etiam in Sacram. & Antiphon. Gregor. sed Pamelius negat Officium Missæ à S. Gregorio compo-

situm. „ De S. Vincentio fit etiam mentio „ in Calendario Frontonis, & in Codice „ Gellonenſi, neuter tamen meminit Anastasii. „ Utriusque Ritus Simplex in Brev. 1550. Semid. in Brev. MS. Officium à S. Gregor. addidit Homiliam Pius V.

23 Emerentianæ, in Appendice Gregor. „ In Codice Regio, Gellonenſi, & Turonenſi, „ non habetur Emerentianæ, sed Emerentiani, cui additur S. Macarius Martyr. „ Simplex in Brev. MS. & 1550. † Raymundi de Pennafort Conf. Semidup. à Clem. X. die 13. Martii 1671. hujusque nihil de proprio; ideò de Comuni Confess. non Pont. 9. Lect. & commem. S. Emerentianæ, & in Martyrol. de eo legatur primo loco.

„ In Statu Ecclesiastico Desponsatio B. M. „ V. cum S. Joseph Duplex majus à Benedicto XIII. 23. Augusti 1725. Idcirco „ Festum S. Raymundi de Pennafort Ord. „ Prædic. transferri debet in Statu Ecclesiastico, vel ad diem 28. si non transferatur „ Festum SS. Nominis Jesu, vel ad primam „ diem non impeditam.

24 Timothei. In Missali Vaticano vol. 3808. apud Teutonicos Radulph. propof. 17. Simplex in Brev. 1550. Semid. à Clem. VIII. Homilia addita.

25 Conversionis S. Pauli. August. Sermone habuit. In Sacram. Gregor. & ex generali consuetudine fit, ex Radulph. propof. 17. Semid. apud Dur. *lib. 7. cap. 1.* Duplex, apud Radulph. loc. cit. Invitatorium est Hermannii Contracti, ex Schulting. qui & inde argumentatur, eundem esse auctorem totius Officii; sed, exceptis Lectionibus, idem est Officium, ac Commemorationis 30. Junii, quod à S. Gregorio fuisse compositum docet Microl. *cap. 42.* quod neque negat Schultingius. Homiliam Bedæ addidit Clem. VIII. & declaravit, esse Duplex majus.

26 Polycarpi. Smyrnenſis Ecclesia statim, ac obiit, Festum indixit, ut ex ejusdem Epistola patet. In Append. Gregor. habetur 1. Febr.

1. Febr. Simplex in Breviar. 1550. Semiduplex à Clem. VIII.

27 Johannis Chrysoctomi, translatio est, ait Menologium, & Martyrologium Rom. nam obiit 14. Septemb. quo die fit Festum Crucis. In mense Septemb. fuit hoc Festum celebrari ceptum die 16. anni 427. ex Ciacconio in Cœlestiis I. seu ex Baronio ad eundem annum num. 20. Habetur ante Festum Crucis in Breviar. Vatic. vol. 4751. in Januar. verò in Missali Vatic. vol. 3808. Simplex in Brev. 1550. Duplex à Pio V. unà cum Officio. In Hymno, *Iste Confessor*, mutatur tertius versus, ut in Brev.

28 Agnetis secundò. In Sacram. Gregor. eratque Titulus in Appendice Gregoriana, de *Nativitate Agnetis*, quia nata est hodie, ex Gemma lib. 3. cap. 23. „ In Codice Gelasiano habetur -- In Natale ejusdem de Nativitate -- Calendarium Frontonis habet -- Natale S. Agnæ de Nativitate -- Codices vero duo Ecclesiæ Turonensis -- Nativitas S. Agnæ Martyris --, explicat Durand. lib. 7. cap. 3. non esse Octavam Festi: sed Nativitatem hoc loco intellige, quòd nata est Cœlo: non autem natalem illius diem in carne, ut notat Pamelius in Sacram. Greg. tum quia nata est, ut alii; tum quia ex Augustino *Sermone 20. de Sanctis*, nullius hominis nativitatem legitimus celebrari post Natalis Domini diem, nisi solius B. Johannis Baptistæ, & licet post Augustinum, celebrari cepta sit Nativitas B. Virginis, & potuerit S. Gregor. Augustino posterior, indicare Festum cum titulo de *Nativitate B. Agnetis*, cum tamen illa B. Virg. nique recepta fuerit festivitas, uti de Sancta Nativitate: de Sancta verò Agnete non habeamus, quòd fuerit in utero matris sanctificata, hinc fit probabilius, Festum fieri

ob apparitionem ejusdem Parentibus, & Constantiæ, uti narratur in Lectione Brev. quæ facta est octava die, ait Baron. in *Martyrol.* Quare, abrogato dicto titulo, in Calendario dicitur aptius, *Agnetis secundo*. Sex Lectiones, & Officium, ut in die, habuit in Brev. MS. & 1550. nunc Simplex à Pio V. Offic. & Gregorianum est sumpta conjectura ex Sacramentario ejusdem à Cornelio Schultingio. Ubi celebratur Oct. S. Agnetis, dicuntur omnia, ut in die, excepta Oratione, Antiphona ad *Magnificat* in primis Vesp. Lectionibus 1. Noct. de Scriptura occurrente, & Lect. 4. quæ est de S. Agnete secundò, 5. & 6. de Communi Virginum, vel, ut in Octavario Romano. Reliqua, ut in Festo, seu Octavario.

29 † Francisci Salefit. Ab Alexandro VII. Semid. cum Oratione propria, & Lectionibus 2. Noct. die 18. Septemb. 1666. & Festum S. Petri Nolascò celebrari jussit die 31. Januarii, die 21. Octob. 1666. In Hymno *Iste Confessor*, mutatur tertius versus, & de eo legatur primo loco in Martyrologio.

„ Nunc celebratur sub Ritu Duplici à
„ S. R. C. 24. Novemb. 1691. annuente Innocentio XII.

30 Martine Virg. & Mart. Officium Ritu Semidupl. composuit, & Clero indixit recitandum Urbanus VIII. an. 1635. In Martyrologio legatur de ea primo loco.

31 † Petri Nolascò, sub Ritu Semid. concessit Alexander VII. cum Oratione propria, & Lectionibus 2. Noct. ad preces Regis Hispaniarum die 12. Jul. 1664. Duplex à Clem. X. die 13. Jul. 1672. In Hymno *Iste Confessor*, mutatur tertius versus, & de eo legatur primo loco in Martyrol.

Cap. IV. De Festis Sanctorum Mense Februario.

1 Ignatii. Extat Sermo S. Johan. Chrysoct. Manuel meminit *tit. de Feriis*, Ap-

pendix Sacram. Gregor. habet Festum in Decembri; sed in Breviario Vatic. vol. 4751.